

Iñaki Domingo: Toen we onze conversatie begonnen waar dit interview het resultaat van is, stelde ik je een frisse, organische benadering voor, alsof het een handleiding betreft die mensen kan helpen begrijpen wat AUTOMAGIC is en hoe het werkt. Ben je daar nog steeds voor in?

Anouk Kruithof: Jazeker, al is het niet te bedoeling dat AUTOMAGIC volledig begrepen wordt, maar we kunnen het natuurlijk proberen. AUTOMAGIC begon met een gigantische berg foto's, duizenden foto's die ik tussen 2003 en 2015 heb genomen, aanvankelijk met kleine digitale camera's en later met opeenvolgende versies van de iPhone. Dit beeldarchief groeide heel snel en ontwikkelde zich op een speelse manier, maar het duurde heel lang tot het moment waarop ik me dit archief ook als boekproject kon voorstellen. De eerste, laten we zeggen, acht jaar bestond dit idee gewoon niet. In het begin van 2011 begon ik een eerste selectie te maken en terwijl ik alle foto's bekeek begon ik ze te bevragen in relatie tot elkaar.

ID: Oké, laten we bij het begin beginnen. Zou je me willen uitleggen waarom je voor deze titel gekozen hebt?

AK: De titel van het boek is een combinatie van automatic en magic. Het komt van het principe, vaak ook de Derde Wet van Clarke genoemd, waarin elke vorm van geavanceerde technologie als magie gezien wordt. AUTOMAGIC verwijst naar het onverklaarbare gedrag van iets.

ID: Ik veronderstel dat toen je foto's voor dit archief begon te produceren, je vooral intuïtief te werk ging om te kijken waar het je brengen zou. Als ik je foto's zie heb ik het gevoel dat je veel plezier hebt als beeldmaker, zelfs al zou je het puur voor eigen plezier doen.

AK: Ja, dat klopt. Voor mijn eigen plezier, maar dat niet alleen... Ik zou wel willen zeggen dat het een diepgewortelde gewoonte is. Ik zie altijd van alles om me heen en fotografeer dat, zoiets als vormgeven in de buitenwereld. De beelden zijn geen snapshots, maar eerder momenten die op een losse manier zijn gedocumenteerd. Soms gaat het fotograferen meer organisch, andere keren is het bewust geconstrueerd. Eigenlijk hechtte ik weinig waarde aan dit groeiende beeldarchief, tot het moment waarop er genoeg goede beelden waren die een nieuw boek konden rechtvaardigen. Dat was pas vanaf april 2011, maar ik was in 2002 al begonnen met beelden produceren, toen ik nog aan de kunstacademie studeerde. Wat ik zelf merkwaardig vind aan dit proces, is dat ik dit archief in feite niet zag uitgroeien tot een serieus project, zoals een boek, maar dat ik wel bleef verzamelen en de beelden op mijn harde schijven bleef rangschikken alsof het een echt archief betrof. Ik zie het ook niet als een minder relevant project, naast mijn meer conceptuele praktijk, maar het is meer dat ik niet aan het maken van een kunstwerk dacht, toen ik soms foto's aan het nemen was in de echte wereld, of speels iets construeerde dat ik vervolgens documenteerde. De duizenden beelden die ik in de loop van de tijd heb gemaakt en al die jaren van reflectie en bewerking, hebben uiteindelijk geleid tot de waardevolle verzameling beelden die samen dit boek vormen.

ID: En begon je toen in het begin van 2011 ook te denken aan een boek als mogelijk resultaat van dit archief?

AK: Ja, omstreeks april 2011 vormde mijn studio het begin van AUTOMAGIC: de muren hingen vol met afdrucken van deze foto's. Het enige wat ik wist was dat dit boek geen duidelijke verhaallijn moest krijgen, omdat het bestaat uit een zeer uiteenlopende verzameling beelden, die ik had gemaakt op plekken waar ik woonde of op reis was. Het hele idee ging om de remix van dit enorme archief, dat vooral veel reisfoto's omvat, zonder chronologische ordening, want dat zou ongelofelijk voor de hand liggen. Ik heb mijzelf de vrijheid gegeven om de herkomst van de beelden door elkaar te gooien en ze jarenlang in één grote pot te laten stoven. De tien kleine boeken (lees: hoofdstukken) die samen AUTOMAGIC vormen – negen beeldboeken plus dit tekstboek – zijn de uitkomst van mijn kijken naar die beelden, mijn reflectie erop en mijn decontextualisering, interpretatie en bewerking ervan. Het vormt een poging tot het uitwissen van geografische locaties en grenzen en het wil mensen verenigen. Ik zie het boek graag als holistisch idee. Misschien is dit veel te pretentius? Of zelfs onmogelijk... het zij zo... het gaat om ideeën.

ID: En hoe kreeg je het voor elkaar om dit aanvankelijk intuïtieve proces van beelden maken om te zetten naar dit rijke, complexe visuele essay dat je publiek momenteel onder ogen heeft?

AK: Ik denk omdat ik bijna vijf jaar de tijd heb genomen voor de ontwikkeling van dit boek. Fotografie zie ik als een beginpunt voor een eindeloze hoeveelheid mogelijkheden. Zo heb ik altijd over fotografie gedacht. AUTOMAGIC is een verkenning en een demonstratie van een geconceptualiseerd, vaak opnieuw bezocht en getransformeerd beeldarchief. Die transformatie kwam tot stand door streng te selecteren en verschillende manieren van beeldmanipulatie toe te passen, die je zou kunnen interpreteren als gerichte behandelingen. Dat is wat je kunt zien in de negen beeldboeken.

ID: Momenteel is iedereen vooral hysterisch bezig met foto's posten op social media, vrijwel meteen nadat ze gemaakt zijn. Waarom besloot jij deze strategie niet te volgen en in plaats daarvan een fysiek werk te maken?

AK: Er bestaat veel onderzoek naar hoe het maken van foto's ons geheugen doet veranderen. We besteden ons geheugen uit aan de geheugenkaarten in onze camera's en smartphones. De onderbreking van onze aandachtspanne tijdens het maken van een foto kan een hindernis vormen bij een mogelijke toekomstige terugblik op dat moment. Door altijd maar foto's te maken ben ik hier ook schuldig aan. Mijn herinneringen zijn misschien geen echte herinneringen aan gebeurtenissen, maar onechte herinneringen veroorzaakt door het maken, bekijken en herbewerken van foto's. Het heeft lang geduurd voordat ik de waarde van dit boek kon inschatten. In plaats van deze beelden gewoon te verspreiden via onze gemedieerde online landschappen (sociale netwerken) en daar dan maar tevreden mee zijn, heb ik bewust

voor deze vorm gekozen. Dit boek gaat voorbij aan het etherische element van het picture posting. Dit archief en mijn hercontextualisering ervan moest en zou tot een fysiek object worden getransformeerd.

ID: Maar dit was toch niet de eerste keer dat je met een archief werkte?

AK: Ik heb een paar andere projecten gedaan die vertrokken vanuit een archief, maar die beelden waren door iemand anders geproduceerd, zoals de anonieme foto's uit het archief van Brad Feuerhelm voor mijn boek THE BUNGALOW en recentelijk #EVIDENCE, een project gebaseerd op een screenshot-archief van de Instagram-accounts van diverse Amerikaanse organisaties. Ik begin vaak met een bron, een groep beelden, die ik dan op verschillende manieren verwerk tot een boek, een serie sculpturen of een installatie. Hetzelfde gebeurde met de transformatie van mijn eigen beeldarchief tot AUTOMAGIC, wat misschien wel het meest persoonlijke werk is dat ik ooit heb gemaakt.

ID: Hey, Anouk, vertel me eens in het kort waar dit boek over gaat? Alsof ik er nog helemaal niets van weet.

AK: AUTOMAGIC bestaat uit tien individuele boeken, die ik als hoofdstukken zie van één visueel essay – het hele AUTOMAGIC-object tezamen. Elk hoofdstuk brengt je naar een andere wereld en wordt gekenmerkt door een eigen behandeling van de beelden in relatie tot het verhaal of het onderwerp van het desbetreffende hoofdstuk. AUTOMAGIC toont de eindeloze hoeveelheid mogelijkheden van het medium fotografie als vehikel van vindingrijkheid, wanneer de computer en de menselijke geest processors worden van manieren van kijken naar de wereld. Het gaat ook over mijn ontmoetingen met én betrokkenheid bij de echte wereld, samen met mijn projecties daarop. Het is een getransformeerd beeldarchief van foto's die voortkomen uit mijn bewegingen in deze wereld en mijn statements over mijn bevindingen. Ik vind het leuk om te spelen, bewust en onbewust. Het maken van deze beelden is voor mij een manier om aan de realiteit te ontsnappen, mijn nieuwsgierigheid en interesses te verteren, ideeën vorm te geven en interpretaties te maken van wat ik tegenkom en wat me raakt en uitdaagt in de buitenwereld. Laat me daaraan toevoegen dat ik het leuk vind om samen te werken en dat de meeste personen die je hier op de foto's ziet vreemden zijn die ik gevraagd heb om te poseren of mee te helpen als het om geënceneerde foto's ging. Maar het kunnen ook burens, kennissen, vrienden, huisgenoten of geliefden zijn. Ik hoop maar dat mijn zin voor avontuur en mijn energie zich voldoende manifesteren, want op deze manier bezig zijn en foto's maken betekent voor mij ultieme vrijheid. Ik wens iedereen die betrokken was bij het maken van deze foto's en iedereen die dit boek zal bekijken hetzelfde toe. Vrijheid is het hoogste goed. Met dat in gedachten wens ik dat AUTOMAGIC openingen biedt om er je eigen verhaal in te lezen. Ik ben niet diegene die met AUTOMAGIC een verhaal vertelt en ik ga je ook niet letterlijk vertellen waar dit visuele essay over gaat. Want wanneer jij AUTOMAGIC bekijkt, beslis je zelf waar het over gaat. Een beeldarchief dat gedurende vele jaren totstand kwam en dat ik zo vaak herzien heb, voelt als een continue stroom aan herinterpretatie waar geen gefixeerde betekenis aan vastzit.

ID: Toen je net aan het praten was, schoot me een gedachte te binnen. Ik weet niet of je het met me eens zult zijn. Terwijl de typologie van het archief dat je beschrijft maar blijft groeien, als een levensproject, waarom vind je het nu dan het juiste moment om het op deze specifieke manier te benaderen? En wat vind je van het idee dat je een boek in handen hebt, wetende dat het archief zal blijven groeien?

AK: De collectie die het AUTOMAGIC archief vormt heeft nu genoeg body, dat was niet het geval in bijvoorbeeld 2007. Ik weet nu ook hoe complex het maken van een boek is. Het was een behoorlijke worsteling, omdat het AUTOMAGIC archief maar bleef groeien, dus telkens als ik er mee bezig was leek het alsof er alweer nieuwe foto's waren die ik moest toevoegen, of het voelde alsof ik steeds iets was vergeten. Ik moest streng zijn voor mezelf. Het project overweldigde me soms. Ik werd er vaak zo gek van dat ik de druk voelde toenemen om toch echt naar een boek als eindresultaat toe te werken.

ID: Op een gegeven moment zei je dat je veel tijd met je beelden doorbracht en dat daar nieuwe beelden uit voortkwamen. Hier zou ik meer over willen weten.

AK: Ja, dat klopt, omdat AUTOMAGIC geen boek is waarvoor ik enkel foto's heb geselecteerd om ze vervolgens sequentieel over de pagina's te verspreiden. In plaats daarvan onderwierp ik ze aan een behandeling, een bepaalde manier van beeldmanipulatie voor elk van de hoofdstukken, die versterken wat ik in elk wil uitdrukken. Ik weet dat het vaker voorkomt dat soortgelijke beeldmanipulaties met artistieke appropriation worden gedaan in plaats van met eigen beelden, maar ik wilde nu iets doen dat persoonlijker was.

ID: Ik ben inderdaad meer gewend aan kunstenaars die beelden van een toegeëigend archief manipuleren of transformeren, maar waarom doe jij het met persoonlijke beelden?

AK: Het maakt een fundamenteel verschil uit of je een boek maakt met eigen beelden of met een verzameling gevonden beelden. En ik ken dat verschil maar al te goed, omdat ik beide doe in mijn praktijk. Ik denk dat de manier waarop ik in dit boek vrijelijk mijn eigen foto's misbruik gerelateerd is aan appropriation, en daarom wil ik er ook niet de nadruk op leggen dat het hier om appropriation gaat. Ik vormde de lichamelijke motor van elke fotografische situatie die in dit boek te zien is. De inspanning om bepaalde foto's daarbuiten in de echte wereld te realiseren, is een totaal ander proces dan beelden zoeken en verzamelen op rommelmarkten en eBay of beeld te nemen van het web, uit tijdschriften of oude boeken. Op dit moment voelt het belangrijk om hier iets over te zeggen, omdat we als mensen steeds meer digitaal verknoopt raken met onze apparaten en onze social media tools. Ook wordt de manier waarop we op diverse plaatsen op de wereld natuur zien en ervaren, vaak gemedieerd via onze schermen. Nu appropriation wat sleets is geraakt, begint de menselijke verbintenis via fotografie in de echte wereld weer iets te betekenen. Er zijn veel inspanningen vereist om vreemden op straat om medewerking te vragen, om situaties te bouwen met objecten, om te duiken en onder water tegen de opwaartse druk in met materialen en een camera bezig te zijn,

en vanwege al die moeite is het voor mij interessant, avontuurlijk en fun. Ik hoop dat dit boek de vreugde en het engagement laat zien van mijn avonturen in de echte wereld.

ID: Omdat het een lang proces is geweest, ontwikkelden de beeldtaal en de methoden die je gebruikte voor dit project zich over een periode van meerdere jaren, terwijl het archief bleef groeien. Klopt dat?

AK: Mijn fotografische taal heeft zich ontwikkeld in de twaalfjarige periode waaruit de foto's stammen voor AUTOMAGIC, maar dat is niet zo zichtbaar in het boek, omdat alle beelden met opzet door elkaar zijn gehaald en per onderwerp zijn verdeeld over de hoofdstukken. Ook zijn de foto's steeds anders behandeld, waardoor deze nieuwe AUTOMAGIC-taal is ontstaan. Een speciaal element is bijvoorbeeld, dat ik vaak het onderwerp van de foto losweek uit zijn omgeving. Ik bepaal waar ik de aandacht van de toeschouwer wil hebben en verduister wat voor mij minder relevant is. De methoden hiervoor zijn onder meer: ensceneren – als herschikking van de echte wereld –, het gebruik van achtergronden in de studio, het maken van analoge collages die ik opnieuw fotografeer, beeldlagen aanmaken in Photoshop en daar dan screenshots van maken, of het beeldscherm herfotograferen met m'n iPhone. Ik geloof niet dat een enkele foto de wereld of de hele gelaagdheid van een onderwerp kan representeren, daarom gebruik ik de isolatiemethode in mijn beelden, en door ze te combineren op de pagina, de dubbele pagina's, in hele boeken of in foto-installaties bereik ik toch een vorm van totaalexpressie.

ID: Hey, waarom laat je me niet wat meer weten over de inhoud van de boeken en de connecties die ertussen bestaan?

AK: De boeken tezamen vormen het woord A-U-T-O-M-A-G-I-C en via deze letters, die tevens de titels uitmaken van elk boek, zijn de boeken automagisch verbonden. Dus misschien heeft het meer zin om iets over elk van de boeken te zeggen?

ID: Het eerste boek A (blauw) lijkt te gaan over de wereld van het water. Hoe ben je aan dit element verbonden en waarom besloot je AUTOMAGIC hiermee te laten beginnen?

AK: AUTOMAGIC opent met de onderwaterwereld, omdat ik me altijd al sterk met water verbonden heb gevoeld. Water betekent openheid voor mij, daarom heeft dit boek een vloeiend begin. Ik vind het heerlijk om licht te zijn en onder water te zweven. De onderwaterwereld is heel mysterieus, tot het moment waarop je je eraan verbindt. Je weet dit nog niet als je pas begint met zwemmen, snorkelen of duiken. Ik ben verslaafd aan deze wereld vanwege de angst, de pracht en het onverwachte. Als je gaat duiken weet je niet wat je kunt verwachten. Het is een wereld die je niet kunt controleren. Ook is het een extreem uitdagend proces om tegelijkertijd je balans te houden, de opwaartse druk te weerstaan, een camera en een flitslicht te bedienen, een compositie te vinden, op tijd een knopje in te drukken en niet vergeten te ademen. Het verdrinkingsrisico geeft een kick en daarom vind je in dit hoofdstuk foto's van mensen die tegen het wateroppervlak vechten, wat dit soort gevoelens benadrukt. In het algemeen streef ik

naar werk dat vloeit als water. Dat is denk ik het thema van dit boek, mijn connectie met die mysterieuze wereld die de onderwaterwereld voor mij is.

ID: Het volgende deel (boek U) lijkt een eerbetoon aan het portret, omdat het veel portretcollages bevat van allerlei mensen. Maar tegelijkertijd heb je ook enkele mysterieuze pagina's ingevoegd met stroken beeld, alsof je de materialiteit ervan wil benadrukken. Kun je me hier iets meer over vertellen?

AK: Ik heb me altijd aangetrokken gevoeld tot het observeren van mensen en daarom maak ik veel fotografische portretten. In dit hoofdstuk zie je portretten van over de hele wereld. Met een laserprinter heb ik ze lukraak geprint in verschillende afmetingen op het US-letter papierformaat. Daarna gingen de vellen papier terug de printer in en heb ik willekeurig nieuwe foto's eroverheen geprint. Ik maakte foto's van de voor- en achterkanten van deze afdrukken. De achterkanten laten randen zien, zoals van een lijst. De afwezigheid van fotografische portretten, als lege zielen, plaatste ik in een vast ritme afgewisseld met de voorkanten. Als ademen. Continu. Pagina na pagina. De voorkanten zijn behoorlijk gelaagd qua informatie. Er valt veel te ontdekken. Als je telkens opnieuw naar deze nieuw gemaakte beelden kijkt, ontdek je steeds meer. De nieuwe foto's laten de samenkomst zien van een variëteit aan mensen. Iets van het idee van onmogelijke ontmoetingen. Poëtische samensmelting. Menselijke vermenging.

ID: De natuur is het onderwerp van het volgende boek T maar wat we zien is een zeer specifiek soort natuur, als een digitaal geherinterpreteerde variant ervan. Ik zou graag willen weten waarom je besloot om deze beelden zo te manipuleren?

AK: Weet je, als ik mijn natuurbeelden bekijk dan raak ik teleurgesteld. Ze voelden allemaal zo plat dat het me compleet frustreerde. Mijn intense ervaringen van het gevoel van deelnemen aan die magnifieke natuur was niet in de foto's terug te zien. Door deze teleurstelling ging ik twee verschillende natuurfoto's in Photoshop over elkaar schuiven met 50% opaciteit waarna ik de nieuwe foto op mijn computerscherm weer fotografeerde met mijn iPhone met de flits aan. Menselijke natuurervaringen zijn onmogelijk naar foto's te vertalen. Zelfs beelden met de hoogste resolutie laten enkel oppervlakte zien, ver van de eigenlijke ervaring van het in de natuur zijn. Het probleem zit hem in het gemis van de relatie tussen de mens en de natuur. Dat is namelijk veel magischer. Wanneer je er genoeg tijd in doorbrengt wordt natuur meditatief. Het is noodzakelijker dan ooit voor mensen om hun band met de natuur te behouden, met de dreiging van global warming en de gewoonte van het eten van industrieel verwerkt voedsel. We weten steeds minder wat we precies eten, waar ons voedsel vandaan komt en hoe het groeit... We worden steeds meer verstedelijkt en stadsgedreven creaturen, die maar produceren en consumeren. We worden door ons steeds grotere digitale bestaan gestimuleerd en raken daardoor almaar verder verwijderd van onze natuur. Mijn boek laat dit conflict zien. Ook al zijn de nieuwe, gelaagde foto's behoorlijk visueel-psychedelisch, het voelt als trippen op de natuur. Ze laten de magie van deze wereld zien, die geworteld is in haar natuur. Aan de andere kant zijn de foto's in dit boek gemaakt vanaf het computerscherm, waardoor die harde grens duidelijk wordt tussen ons, bijna gedigitaliseerde mensen, en de natuur.

ID: De boeken tezamen vormen een harmonieuze symfonie, maar ik voel dat er vooral een speciale en sterke band bestaat tussen de twee boeken met zwart-wit beelden erin: O en G. En ook met de boeken M en A (groen). Klopt dat?

AK: Dat klopt. Deze twee paren vormen samen tweeluiken. Ze zijn verwant en je zou deze boeken kunnen zien als "a" en "b". Ik heb besloten om deze grotere hoofdstukken in twee aparte boeken onder te brengen, omdat ik alle negen boeken licht genoeg wilde hebben zodat je ze ontspannen tot je kunt nemen. Als je ze in je handen houdt dan voelen ze licht en ongedwongen. Daarom bestaat AUTOMAGIC uit negen verschillende boeken in plaats van één enorm boek, wat een stuk ontoegankelijker geworden zou zijn door het totaalgewicht en de hoeveelheid pagina's. Ik dacht ook dat het beter zou zijn om de optie te hebben de ene avond het ene en een andere avond een ander boek te kunnen bekijken. Alsof je een verzameling korte verhalen leest, weet je. Dat past ook beter bij onze tijd, waarin de meeste mensen minder concentratie hebben om lange artikelen of een hele roman te lezen, of een filmpje van langer dan anderhalve minuut tot het einde uit te kijken. Niet dat ik a priori negatief ben over dit moderne dilemma van aandacht en tijd, het is meer dat ik het observeer en zelf ervaar en er vervolgens op reageer door het in overweging te nemen als ik een werk de wereld in breng.

ID: In deze boeken heerst een sterk gevoel van de relatie van de mens tot technologie. Maar gek genoeg zijn de beelden die je gebruikt zwart-wit en de manier waarop je de hergefotografeerde collages hebt gemaakt lijkt vrij manueel en ambachtelijk te zijn. Waarom juist deze bijzondere behandeling?

AK: In deze twee zwart-wit boeken zie je een mix van straight foto's, die soms op elkaar gestapeld zijn, en een behoorlijk aantal analoge fotomontages, die ik vervolgens opnieuw heb gefotografeerd. Ook al vind je in AUTOMAGIC veel beeldmanipulatie, ik construeer nooit puur digitaal beeld in Photoshop. Ik denk dat je hier de spijker op zijn kop slaat. Mijn beeldtaal in dit hoofdstuk is mijlen verwijderd van het punt van het technologische, bijna posthumane, leven waarop we nu aankomen. Dit heeft te maken met een zekere sfeer die ik wil creëren, een sfeer die mijn gedachten reflecteert. Het onderwerp in deze zwart-wit boeken begint fluïde en vertakt zich dan in alle richtingen, als de armen van een inktvis. Ze volgen soepel hun eigen route, maar blijven ook in balans met elkaar. Open ramen. Gebroken ramen. Er zijn enkele houten blokken van driehoekige vormen die perfect in elkaar passen. Deze blokken werden eigenlijk gebruikt als testobjecten bij de hoofdinspectie van de geestelijke gezondheid van de immigranten die in de Verenigde Staten arriveerden aan het einde van de negentiende eeuw. Er is een muur met een gat waar je doorheen kunt. Grenzen zijn niet eeuwig. Wisselende realiteiten. Alles staat met elkaar in verbinding. Elke ochtend fotografeerde ik mijn voormalige huisgenoot met mijn iPhone. Ik hield van de wisselende aanblik van de textuur van de crème die hij elke ochtend op zijn gezicht smeerde, wat ik zag als een schilderachtige gezichtsevolutie. Ik dacht dat de crème bedoeld was om de huid te bleken, tot ik me realiseerde dat het gewoon een gezichtsreiniger was. Dit maakte me bewust van mijn vooroordelen. Ik ben gefascineerd door de relaties tussen mens en technologie. Dat kun je zien in mijn zoektocht naar en creatie van beelden waarin

iemands geestelijke gesteldheid af te lezen is en beelden waarin technische apparaten zoals bewakingscamera's, antennes, telefoons, satellieten, afstandsbedieningen, camera's en andere opnameapparaten verweven raken met elementen van het menselijke lichaam of soms met iemands gezicht. Foto's van mensen die op elkaar zijn gestapeld, zodat ze vervormen tot een soort post-humane rommelwezens.

ID: In boek G richt je je aandacht op de hedendaagse manier van leven. Dit boek lijkt te barsten van overvloed op alle mogelijke manieren. Wat wil je dat deze beelden symboliseren? Ah! En iets anders dat me blijft intrigeren: plotseling is er een moment, halverwege deze zwart-wit taal, waarop er een kleuresectie opduikt. Waarom?

AK: Met boek G heb ik een heel hoofdstuk gewijd aan de escalator of excess. De uitvlucht in contrast met het element bevrijding. Schreeuwen, dansen, liefhebben. Rollend over de dansvloer en alles vergeten. En inderdaad, uit het niets plaatste ik daar als tegenwicht zestien pagina's in kleur. Een soort van kleurenbom. Wat je daar ziet zijn foto's van sculpturen gemaakt van kaarsvet, die ik horizontaal tegen de zwaartekracht in plaatste alsof ze over de pagina's druipen. Mensen die een kaarsje opsteken voor de zieken, de overledenen en de geliefden, deze enorme kaars-sculptuur werd gedurende veertig jaar gemaakt door het dagelijks aansteken van een kaarsje. De beelden van deze altijd veranderende sculptuur, als een onderbreking in het zwart-wit hoofdstuk, symboliseren een moment van hogere spirituele energie. Altijd druipend. Daarna zie je alleen maar mensen, die bijna over de pagina's zweven alsof ze in een staat van verhoogde mentale paraatheid verkeren. Ik had een paar foto's gemaakt van mensen die slapen in de openbare ruimte. Ik weet dat het onethisch is, maar uit jaloezie moest ik ze maken. Ik kan niet wegstijgen als ik mensen zie die in slaap vallen in houdingen en situaties die ik voor onmogelijk houd, want het is mijn grootste droom om op elk moment, waar dan ook, in slaap te kunnen vallen. Het einde gaat over slapeloosheid. Ik probeerde deze bijzondere mentale staat te verbeelden, wanneer je zweeft tussen wakker zijn en bijna in slaap vallen, het gebied waar het onbewuste zijn werk kan doen, maar eigenlijk ook net niet. Het voelt alsof je wegebt en dat is wat je ziet aan het einde van dit hoofdstuk.

ID: De boeken M en A (groen) lijken ook als tweeluik te werken en zijn gevuld met kleurenbeelden. Op mij komt het over alsof je een kleurenpalet hebt gecreëerd die van warmere naar koudere kleuren loopt. Is dat zo? En met je eerdere projecten in mijn achterhoofd, denk ik dat jouw relatie met kleur essentieel is voor je kunstenaarschap. Kun je dit toelichten?

AK: Ja, de boeken M en A (groen) zijn ook aan elkaar gerelateerd. Ze bestaan beide vooral uit rechttoe rechtaan kleurenfoto's, ook al zijn deze soms over elkaar heen gelegd. Ik filter het leven door kleur. Ik hoop dat de bewegingen die ik maak tijdens het maken van deze foto's worden gereflecteerd in mijn brede en levende kleurenpalet. Ik wil dat het boordevol sterke mentale kwaliteiten zit, vaak met bepaalde kleuren. Ik neig naar manipulatie in foto's met kleuren op een manier die meer schilderachtig lijkt. Het is deel van mijn natuur dat ik jongleer met de karakteristieke ziel van een kleur. Lang Zal Ze Leven, een van mijn eerdere boeken, is gedrukt op een vies mint-groen papier,

omdat dat de kleur was van de meeste muren in de isolatiecellen in de inrichting waar ik dat project heb gerealiseerd. Deze kleur schijnt een kalmerend effect te hebben op patiënten, ook al denk ik dat het vooral een placebo-effect heeft, net als sommige medicijnen. In dit geval voegt de specifieke kleur iets speciaals toe aan het onderwerp. Voor *Becoming Blue* gebruikte ik blauw vanwege de kunsthistorische en psychologische betekenis ervan. Soms verwijder ik bewust een bepaalde kleur. De combinatie van zwart en wit is reeds een statement. Kleur kan iets toevoegen aan de betekenis van een beeld of een sterke visuele impact hebben, maar kleur kan ook afleiden van het onderwerp. Kleuren weghalen in digitale fotografie is een uiting van dat idee. Ik vind rust in het opruimen van afval. Zoals je kunt zien op enkele foto's in hoofdstuk A (groen), heb ik constructies gemaakt van niet-afbreekbare stukken plastic die in toenemende mate overal rondslingeren. Ik weet dat met alleen het aankaarten van dit probleem we geen millimeter opschieten, maar het heeft tot goede conversaties geleid. Buiken vol plastic. Kolkende zeeën van afval. Ecosystemen vernietigd. Tijdens strandwandelingen verzamel ik altijd plastic dat aanspoelt. Het sorteren van dingen op kleur creëert visuele meditatie. Ik denk dat de wereld waarin we leven chaotisch is en dat we ermee proberen te dealen door de chaos in verschillende vormen te gieten. We worden overspoeld met informatie. Het rangschikken van dingen op kleur heeft een kalmerend effect op het brein. Omdat het minimale inspanning vereist om visuele stimuli te interpoleren en ons brein op deze efficiëntie is ingesteld, werkt het kalmerend. Persoonlijk voel ik me vaak overdonderd door informatie en ook door fotografisch materiaal. Het rangschikken op kleur werkt voor mij meditatief en ik hoop dat dit ook zo werkt voor het publiek van mijn werk.

ID: De onderwerpen van boek I zijn vernietiging en instabiliteit. Je hebt besloten om behoorlijk oude beelden van jezelf te laten zien, waarop je huilend te zien bent, contrasterend met de meer recente beelden van de nasleep van een orkaan. Het idee van de ondergang van de mensheid schiet me te binnen. Het verandert hier van een persoonlijke richting een algemene benadering, alsof het boek vooruitwijst richting een soort van einde.

AK: Ja, er zijn twee series in dit boek die op eenzelfde manier zijn behandeld. Een serie pathetische portretten, waarop je me ziet huilen, uit 2006. Slapeloos, burn-out, depressief. Toen ik deze beelden begon te maken voelde dat als een emotionele escapade. Ik maakte deze foto's en toen ze op het scherm van mijn camera verschenen zag ik dat verschrikkelijke gezicht van mij, dat zo'n überdramatische expressie had dat ik er eventjes om moest lachen. Het werkte als een mini-zelfgemaakte medicatie, weet je. Daarom bleef ik dit herhalen: dagen, weken, maanden. Ik heb deze portretten gecombineerd met foto's die ik maakte toen ik als vrijwilliger hielp bij het opruimen van de rommel die achterbleef nadat een orkaan was gepasseerd. Terwijl ik dat deed maakte ik ook een paar "ramptoeristenfoto's" van de ingestorte gebouwen en de chaos op straat. Later in mijn atelier projecteerde ik deze foto's op een zelfgemaakte instabiele, lichtgewicht kartonnen constructie. De behandeling van deze beelden laat een element van algemene instabiliteit zien, maar zorgt ook voor meer abstractie. Een vergelijkbare aanpak zie je in de portretten, die daardoor nog absurder zijn geworden. Het zijn tenslotte ook herinneringen, die

gerelativeerd moeten worden. Dat is het, de verdraaide gezichten. De behandeling van deze beelden maakt dit beeldverhaal opener en breder van betekenis, het gaat over menselijke, emotionele instabiliteit in relatie tot een fysieke wereld die uiteenvalt.

ID: In dit laatste boek C zijn de kleuren weer zacht en zeer aanwezig, maar het onderwerp waarover je spreekt is misschien wat huiveringwekkend en apocalyptisch, op een bepaalde manier een vergroting van het idee van een einde, zoals duidelijk werd in het vorige hoofdstuk. Bovendien is er ook een zwarte dubbele pagina in dit boek. Volg je mijn bevindingen?

AK: Dit boek vormt het einde van AUTOMAGIC. Het bestaat uit opnieuw gefotografeerde, analoge fotomontages van mausolea en kleurenbeelden van rookbommen in abstracte, architecturale settings. Samen vormen ze een choreografie, waar de rook de architecturale elementen omarmt en enigszins met de mausolea verstrikt is geraakt. Een mausoleum is een vrijstaand monument die een grafkamer omsluit. Ik begrijp wat je bedoelt met griezelig. Een deel van de foto's in dit hoofdstuk maakte ik op verschillende kerkhoven. In dit boek laat ik zien hoe misleidend het leven kan zijn. Alles kan er zo kleurrijk uitzien, figuratief gesproken dan hè?, en plotseling kan het voorbij zijn. De combinatie van de beelden van de mausolea en de rookbommen vormt de expressie van een fictief ritueel van een spiritueel heengaan.

ID: Dank je voor je antwoorden, die me heel erg hebben geholpen bij het begrijpen van de vele lagen waaruit AUTOMAGIC bestaat. Laat me je nog één ding vragen. Hoe en wanneer besloot je tot de uiteindelijke vorm van dit boek? Ik bedoel de rol die ontwerp speelt bij het resultaat en in hoeverre je betrokken was bij het beslisproces. Ik zou bijvoorbeeld willen weten waarom je besloot om het als een reeks boeken in een box van plexiglas te presenteren in plaats van als één volume?

AK: Ik heb het ontwerpconcept zelf ontwikkeld omdat dat bij het maken van kunstenaarsboeken hoort. Maar voor het eindontwerp werkte ik samen met ontwerper Piera Wolf en om advies vroeg ik vriend en ontwerper Christof Nüssli. De tien aparte, monochrome boeken verwijzen naar de kleurenlabels die je aan mappen op je computer kunt geven. Voordat ik AUTOMAGIC maakte, lag dit digitale AUTOMAGIC beeldarchief maar te chillen op mijn harde schijf en was het hele idee om het archief tot boek te transformeren nogal abstract. Als ik de mappen een jaarlang niet had aangeklikt, kwam ik ook niet in aanraking met de mogelijke beeldverhalen die erin besloten lagen. Het fysieke boekobject AUTOMAGIC maakt dit idee manifest. Als je alle monochrome boeken in de plexiglazen box laat zitten is het een abstracte sculptuur. Maar zodra je de boeken eruit neemt en erin begint te bladeren, kun je de verschillende papiersoorten voelen en je meerdere visuele korte verhalen inbeelden. De fun, the fuel. De visuele essays in de negen boeken vormen deze multicomplexe AUTOMAGIC-ervaring.

ID: Als laatste zou ik graag willen weten of je het AUTOMAGIC archief ook als foto-installatie ziet of prefereer je het bij het boekproject te laten?

AK: Om dit kunstenaarsboek te transformeren tot een expositie in een ruimte met verschillende kamers of naar een architectonische tentoonstellingsconstructie zou interessant zijn, ja, maar ik wil er momenteel niet op aansturen. Ik moet zeggen dat op dit moment al mijn aandacht uitgaat naar dat complexe en gelaagde kunstenaarsboek, maar zodra ik het object in handen heb, zal ik zeker open kunnen staan voor mogelijke ruimtelijke vertalingen. Van boek naar fysieke ruimte... klinkt goed! Ik heb meer kunstenaarsboeken gemaakt waarmee ik nooit tentoonstellingen beoogde, maar in het geval van AUTOMAGIC stel ik het idee van een vertaling op prijs, terwijl ik evengoed zeer tevreden ben met alleen het boek als resultaat, dus we zullen zien...

ID: Oké Anouk, veel dank voor je tijd en je toelichtingen. Gefeliciteerd met dit fantastische boek dat een absoluut juweel is. Ik wens je er alle succes mee.

AK: Yeah! Iñaki, eindelijk zijn we aan het einde van ons interview gekomen. Heel veel dank voor je hulp bij het maken van deze tekst, door middel van de goede vragen naar de gedachten en ideeën die ik in dit boek heb willen vertalen. Ik hoop dat de lezers net zoveel van deze tekst hebben genoten als ik van het interviewproces!